

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja vsak petek

Uredništvo:

Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:

celoletna . . K 4[—]

pololetna . . K 2[—]

četrletna . . K 1[—]

Posamezna številka
stane 10 vin.

Št. 45.

V Ljubljani, dne 9. novembra 1917.

Leto X.

Evangelist.

Zader, 15. oktobra 1917.

Dr. Ante Katalinić, profesor bogoslovja v Zadru je pisal sestri Cilki rajnega Evangelista pismo, ki ga objavljamo v izvirniku, v hrvaščini, ker tvori dragoceni spomenik zadnji agitacijski poti našega jugoslovanskega svetca in mučenika. Slove:

»Brza i nenadna smrt Vašeg milog brata a moğa sudruga i dobrog prijatelja Janeza duboko me se je kosnula i gorkim sam suzama oplakao vrog pokojnika.

Napose se žalujem Vama, njegovu angjelu čuvaru. Pojmim Vašu silnu bol, te Vam prosim od Boga, da kao prava kršćanka ustrpljivo podnesete težku nesreću, koja Vas je snašla. Utjehom nek Vam bude pomisao, da je naš pokojni Janez bio dobar svećenik, uzor-rodoljub, koji je sve svoje sile uspješno bio posvetio dobru katoličke Crkve i naroda svoga; pa mu pravedni Sudac ne će uzkratiti nagrade na nebu za sve ono dobro što je učinio na ovome svijetu.

Nema jao! više medju nama plemenitog nesebičnog, radinog, ženijalnog Janeza! no će njegovo ime živjeti slavno u za-

hvalnom spominjanju ne samo slovenskoga nego i hrvatskog svojeg naroda, za koji se je neumorni pokojnik takodjer žrtvovao i mnogo uradio.

Premda sam s pokojnikom bio u Splitu u prijateljskom razgovoru od više sati, ipak je on iz Splita u subotu u večer došao k meni automobilom gosp. Raka u Novi kod Trogira, gdje sam bio na praznicima, da me u mojoj kući obraduje svojim posjetom. Zaželio je, da se provedemo u čamcu po moru, jer mu je svježi morski zrak vrlo prijao i na moru je disao slobodnije. Vozio sam s njime sa mojim dječakom sinovcem i sa šestgodišnjom sinovkinjom. On je bio veseo i zadovoljan, sam je pobjevao i poticao ono dvoje djece na pjevanje, koja mu se odazvahu želji, a on se time nasladjivao i uživao.

I preko večere bio je veseo i razgovorljiv. Govorio je i o svojoj bolesti. Predviđao je da ne će dugo živjeti, da bi mogao iznenada umrieti, ali je višekrat izričao čvrstu nadu, da će ga Svemoćući uzdržati u životu do osnutka naše države pod dinastijom Habsburgovaca.

Providnost je u svojoj nepronicavoj odluci eto drugčije odredila: ta mu se želja i nada ne izpunila!

Oko ponoći pošao je na počinak. U jutro reče da je malo spavao, ali da ga nije kao obično boljelo.

Pošto je bila nedjelja, odčitao je rano sv. misu. Odpratih ga kočijom na željezničku postaju, gdje se srdačno oprostih s njime, ni ne sluteći jadan, da će to biti zadnji oproštaj sa mojim dragim Janezom.

Htio je što brže natrag, jer da ga čeka ogromni rad u parlamentu; neprestano je premda teško bolestan mislio, kako će što više raditi za dobro našega naroda.

Eto barem je sklopio oči u svojoj rodnoj i miloj Kranjskoj!

× × ×

Dr. Katalinićevo pismo je važno. Pri-poveduje nam, kako se je Evangelist prišiel posloviti od Dalmacije, ki jo je zelo ljubil. Evangelist se je poslovil od sinjega Jadranskega morja. Morje, to je imel tako rad. Izza silnih gorskih velikanov je gledal na ravan; primerjal jo morju, kadar jo je pokrivala megla. Žitna polja je poleti primerjal z morjem. Ljubil je vse Slovane, a posebno je še ljubil med Hrvatii, kjer je bil skoraj da tako domač kakor med Slovenci, Dalmatince, Hercegovce in Bosance.

× × ×

H. Conscience:

Revni plemenitaš.

To traja le trenutek; miren obraz plemičev zahteva spoštovanje in občudovanje. Obožal je, nesrečen je; a prostodušno gleda, srčen je, nesreča ga ni sklonila, upognila.

Notar nadaljuje razprodajo. Vlierbeke ga pri cenitvi podpira: napoveduje njih izvor, starost in njih pravo vrednost.

Eden ali drugi sosed, ki je bil prejšnje čase v zvezi z Lenorinim očetom, se približa plemiču, da govori z njim o nesreči, a tolažilo se spretno izogne. Tako prostodušno govori, tako gospodari sam sebi, da ga niti ne morejo tolažiti. Spoštujemo ga, ko ga zapuste. Tako ponosno se obnaša, smehlja.

Obraz gospoda pl. Vlierbeka je miren, iz očes žari velikodušnost in osebno dostojanstvo; prsi mu pa razriva bolečina. Vse, kar so zbrali njegovvi predniki, stvari, ki so nosile njegov rodbinski grb, ki so jih pri hiši hranili dva, tri stoletja, jih spoštovali;

zdaj jih prodajajo za nizko ceno. Polastujejo se jih oderuhi. Čim več teh zakladov prihaja na mizo, tim jasnejše se razvija pred plemičevimi očmi povestnica slavnega njegovega rodu. Z vsakim spomenikom se mu zdi, da se trga kos njegovega srca...

Razprodaja je skoraj končana, ko so sneli s sten slike slavnih mož Vlierbekejev in jih pričeli razprodajati. Prvo: junaka od St. Quentina je kupil starinar za nekaj več kakor tri franke.

Prodaja te slike in smešna cena je zelo zbolela plemiča. Poznala se mu je bolest na obrazu. Pobesil je pogled, nekaj trenutkov je bil pobit, nato je zapustil dvorano, vidno se je razburil. Ni mogel več gledati, kako so prodajali druge slike.

× × ×

Solnce zahaja.

Po vrvenju oderuhov je na Grinzelo-
vem zopet mirno kakor v gomili. Na potih v vrtu ni nikoogar. Vrata so zaprta. Vse je mirno. Mislili smo si, da se tu ni nič zgodilo.

Vrata stanovanja gospoda pl. Vlier-

bekeja so se odprla. Na prag sta prišli dve osebi: star mož in mlado dekle. Nosila sta mal ovoj. Pripravljena sta, da odpotujeta.

Zelo skromno sta oblečena. Kdo bi v teh dveh spoznal gospoda pl. Vlierbekeja in njegovo hčer. Pa sta le. Vidi se, da nočeta izgledati, kakor da sta bogata in da sta oblekla revno obleko.

Lenora se je oblekla v temno, kate-nasto obleko. Revni plemič nosi priprosto obleko in čepico, ki popolnoma zakriva obraz.

Kljub priprostosti je obleka izbrana. Prikriva sicer stan, a hoja in način, kakor nosita obleko, izda plemeniti stan. Očetov obraz je miren. Ne pozna se, če je vesel, prostodušen ali če izraža bolest. Lenora je srčna in odločna, dasi mora zapustiti vse, kar je ljubila od svoje detinske dobe sem. Srčna je, dasi se ob slovesu žalosti njena duša! Podpirati mora svojega očeta, čuvati ga; z ljubeznijo mora preganjati njegovo bolest: milo in jasno gleda očeta.

Počasi gresta oče in hči proti najemnikovi hiši, da se poslovita.

»Mati Beti«, reče plemič, »prišla sva, da se posloviva.«

Vernih duš dan! Tvoj grob, Evangelist, so krasile lepe rože, rože, ki si jih tako ljubil. Popoldne so tvoji čestilci prižgali celo luč na tvojo gomilo, dasi letos na vernih duš dan ni bilo dovoljeno na grobeh svetiti.

Evangelist počiva v središču Slovenije pri Sv. Križu. Smrt mu je letos zabranila, da ni, kakor vsako leto, pohitel tja v Selce na grob ljubljene svoje »matere«. O, kako je bil žalosten, ko mu je ljubljena »mati« umrla. Dan vernih duš to je bil dan posebno posvečen spominu na njegovo mater. Ali bi ne bilo prav, če bi Evangelistovi čestilci preskrbeli, da bi čakala dneva plačila mati in sin skupaj pri Sv. Križu?

× × ×

Evangelist je nad vse ljubil otroke spominjajoč se pač Zveličarjevih besedi: »Pustite male k meni.« Nežna deca, ta mu je bila nad vse pri srcu. Veselja mu je žarel obraz, kadar je govoril z otroci. Kramljal je z njimi, se šalil, izzval jih, da so postali v njegovi družbi živahni, jih pestoval, se igral z njimi.

Svojim ljubljencem otročičem je nosil »cukrčka« z Dunaja na Prtovč in v Dražgoše. Neki rodbini na Prtovču je umrla mamica. Zapustila je tri sirote. Te je »gvantal«, kakor je rekel. Nosil jim obleko z Dunaja, iz Ljubljane, iz Zagreba. Neka rodbina bi bila rada vzela eno punčko za svojo. Evangelist je bil prvič za to, a se je kmalu premislil rekoč: »Punček bo pozabil lakoto in revščino; ne vzemimo mu krasote, v kateri prebiva. Naj živi v svojem rojstnem raju.«

× × ×

S. K. S. Z.

Povodom smrti našega rajnega predsednika se nam je še pisalo.

V imenu svojih sester in svojcev najlepšo zahvalo za izkazano mi sočutje.

Z odličnim spoštovanjem

Cecilija Krek.

× × ×

Najemnica ju presenečeno gleda. Ko vidi, kako sta oblečena, skrije s predpasnikom solze. Dekla je naslonila glavo na okno, glasno ihti, dasi jo Lenora, kolikor le more, tolaži.

S svojim možem se najemnica kmalu vrne.

Resnično je, da nas zapustite,« je rekel najemnik; tresel se mu je glas. »Grinzelovo zapuščate? Morebiti Vas ne bomo več videli?«

»Mati Bet,« je rekel plemič in segel najemnici v roko, »ne plakajte. Saj vidite, da potrpežljivo prenašava svojo usodo.«

Najemnica je dvignila glavo. Pogledala je obleko svoje prejšnje gospode; še močnejše je ihtela; ni izpregovorila besedice, tako jo je dušilo.

Najemnik je nekaj časa molče strmela na tla, a nato odločno nagovori plemiča:

»Gospod pl. Vlierbeke, prosim, dovolite, da izpregovorim sam z Vami nekaj besedi.«

Plemič mu je v sosedno sobo sledil. Najemnik je skrbno zaprl vrata in je boječe rekel:

S. k. izobraževalno društvo S e m i č.

Slavno predsedstvo S. K. S. Z.!

Na ondotni cenj, dopis z dne 9. oktobra 1917 se sporoča: Ker se pogreba svojega društvenega ustanovitelja naše izobraževalno društvo zaradi prometnih zaprek ni moglo udeležiti, smo bili zraven v duhu in molitvi.

Imeli smo zanj dne 15. oktobra slovesni Requiem.

Hvaležno smo se ga spominjali pri sestanku društva dne 21. oktobra, kjer smo sklenili prirediti v proslavo plemenitega pokojnika kako igro in predavanja in prispevati svoj obolus za njegov zaslužni spomenik.

× × ×

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov na Vrhniki.

Cenjeno predsedstvo S. K. S. Z.!

Odzivajoč se Vaši okrožnici, s katero ste nam javili pretužno vest, da je naš iskrenoljubljeni oče Krščansko-socijalne delavske organizacije zaspal v Gospodu. Društvo se je korporativno in z zastavo udeležilo sv. maše za v Bogu počivajočega očeta dr. J. E. Kreka dne 25. oktobra t. l. ob 9. v dekanijski cerkvi sv. Pavla na Vrhniki.

× × ×

Slov. k. izobr. društvo Vrhnika.

Slavno predsedstvo!

Odzivajoč se Vaši okrožnici, s katero ste nam javili pretužno vest, da je v naših vrstah tako ljubljeni oče slov. kršč. soc. izobr. organizacije dr. J. E. Krek zaspal v Gospodu. Okrožnica se je v odborovi seji dne 14. oktobra prebrala, odborniki so v znak spoštovanja in žalosti stoje poslušali.

Sklenilo se je enoglasno, da društvo ukrene, da se bo za blagopokojnika brala sv. maša. Ista se je brala 28. oktobra ob 9. v dekanijski cerkvi sv. Pavla na Vrhniki. Društvo se jo je udeležilo z zastavo.

»Gospod, komaj se drznem, da Vas prosim. Ali mi odpustite, če Vam ne bo všeč, kar bom rekel?«

»Govorite prostodušno, ljubi prijatelj,« je odgovoril plemič.

»Poglejte, gospod,« je jecjal ginjeni kmet. »Kar sem zaslužil, gre Vam zahvala. Ko sem vzel svojo Bet, nisva imela nič, a ste nama le dali proti čisto mali najemnici to posestvo v najem. Po božji milosti in v Vašem varstvu sva prišla naprej. Vi pa, najin dobrotnik, ste nesrečni. Kar na dobro srečo greste med svet. Bog ve kam! Mogoče boste trpeli bedo in pomanjkanje. To ne sme biti. Očitati bi si to celo življenje. Vse, kar imam, razpolagajte . . .!«

Gospod pl. Vlierbeke je stisnil najemniku roko. Ginjen je odgovoril:

»Dober mož ste. Srečen sem, ker sem se zavzel za Vas. Ljubi prijatelj, kar mi ponujate, ohranite, kar ste si v potu svojega obraza pridobili. Radi nas se ne vznemirjajte. Z božjo pomočjo bova živela dalje.«

»O gospod,« je prosil najemnik s pozvzdignjenimi rokami, »ne odklanjajte moje male pomoči!«

Profesor dr. J. Janežič:

Potreba dobre krščanske organizacije.

(Dalje)

Sovragi cerkve božje — pod vodstvom skrivnih družb in s privoljenjem ali celo odobrenjem cerkvi nasprotne državne oblasti — se neumorno trudijo podreti to ustanovo božjo. Žal, da se jim to delo predobro ponaša. V podobi nam to razdiranje pokaže Katarina tako-le: »Ko so ti delavci skrivnih družb cerkev sv. Petra tako daleč razdrli, da je ostal le še kor in altar, so ti ljudje z zverjo vred vdrli v cerkev; a našli so tam veliko, veličastno ženo, ki je bila videti noseča ter se je počasi premikala. Sovražniki so se jo močno prestrašili. Zver ni mogla koraka naprej napraviti; vrat pa je stegala jezno proti ženi, kakor da bi jo hotela požreti. Žena pa se obrne in pade na obraz. Videla sem zver bežati proti morju in sovragi so tekali zmedeni semtertja. Kaj se je godilo?« Katarina pripoveduje dalje: »Videla sem okoli cerkve velike kroge, ki so se bližali cerkvi, in sicer obenem spodaj na zemlji in zgoraj v nebesih. Ti krogi so bili zasnovani po stanovih. 1. krog so imeli mladeniči in dekleta; 2. krog zakonski možje in žene vseh stanov, tudi kralji in kraljice so bili vmes; 3. krog so držale redovniške osebe; 4. krog so imeli vojaki, pred vojaki sem videla enega na belem konju; 5. krog so snovali meščanje in kmetje, izmed njih so imeli mnogi na čelu znamenje križa v rdeči barvi.

Ti krogi so bili na okoli in cerkev sv. Petra je stala v sredi. Ti krogi niso stali mirni, ampak so se v neprestanem delovanju bližali cerkvi, ki je stala v sredi. Med tem bližanjem so krogi spotoma rešili vjete in stiskane brate (kristjane). Sovražniki pa, ki so razdirali cerkev, so se umikali pred temi

Odprl je v mizi predal in pokazal na kupček srebrnega denarja.

»Poglejte,« je rekel, »niti stotine ne bo, kar se morava Vam zahvaliti. Milost mi izkažete, če me uslišite. Vzemite denar, če Vam nekoliko bolesti odvzame, bom vedno Bogu hvaležen.«

Ginjen do solz je rekel plemič.

»Hvala Vam, ljubi prijatelj; a moram odkloniti. Vsaka Vaša prošnja bi bila zastoj. Zapustiva sobo.«

»Toda gospod pl. Vlierbeke,« je najemnik obupno zaklical, »kam odhajate? Za Boga, povejte mi!«

»Nemogoče, saj še sam ne znam. A če bi tudi znal, iz previdnosti bi zamolčal.«

Odšel je v drugo sobo nazaj. Vsi, celo Lenora, so se solzili. Vrgla se je najemnici na prsi, dekla ji je pa plakajoč stiskala roki.

Plemič je vedel, da mora končati žalostni prizor. Nekaj besedi je odločno povedal svoji hčeri, ki se je takorekoč iz teškega senja prebudila.

Še enkrat ji je stisnil roko, zadnji poslovilni poljub: oče in hči sta zopet popri-

prodirajočimi krogi od vseh strani proti sredi ter so bili končno — ne vedoč kako, skupaj zgnani na eno krdele, vsi zmedeni in polni megle. Niso vedeli, kaj so napravili, ne, kaj bi začeli; z glavami so butali drug v drugega. — Ko so bili vsi tako na enem kupu, so nehali podirati in so se poizgubili — med te kroge.

Zdaj, ko so bili sovražniki pregnani, sem videla, kako so urno zopet pozidali cerkev, in sicer vse lepše kot je bila prej, ker ljudje iz teh petih krogov, ki so bili razprostrti po celem svetu, so si podajali kamenje za zidavo.

Tako nam pripoveduje Katarina Emerih. Dasi je slika nekoliko mistična, vendar je toliko gotovo, da nam opisuje krščansko organizacijo v celoti in v jedru. Organizacija ta je splošna, ker obsega vse stanove in vse kraje. Jedro organizacije je stroga koncentracija proti cilju, pa razdrobitev dela po krajih. Krščanski njen značaj se pa kaže v tem, da se delo teh krogov vrši obenem na zemlji in v nebesih.

Delo take organizacije prinaša tudi primeren sad; sovražnik je premagan, bratje rešeni, cerkvena stavba na novo in še lepše postavljena. Kar začeli si je srce.

Ker bodo peklenške kobilice gotovo prišle in hudo mučile ljudi, je pač potrebno, da si z dobro krščansko organizacijo postavimo trden temelj bodoče uspešne obrambe.

Poziv kranjski c. kr. deželni vladi.

Vsled naših slavnih zmag proti Lahu se je naša valuta (vrednost denarja) precej povišala, italijanska pa padla. Prosimo, naj se to razmerje upošteva in naj se znižajo v primeri z višjo našo valuto najvišje cene.

jela svoja ovoja in odkorakala čez most na polje.

Prebivalci najemnikove hiše so gledali zatopljeni v solzah za njima, dokler nista izgínila za malim smrekovim gozdičem.

Nemo je korakal gospod pl. Vlierbeke po stezi do neke višine, kjer je razgled omejil gost smrečji gozdič. Znal je, da ko bo odšel po tej poti, ne bo Grinzelova več videl.

Na višini je obstal. Počasi se je obrnil. Še enkrat je gledal mesto, kjer je tekla njegova in njegovih prednikov zibel.

Trgala se mu je duša. Lenora se je tresla, ko ga je opazovala, a ni bila močna dovolj, da bi ga bila v tej slovesni bolesti motila.

Dve svetli solzi sta kanili po licih plemiča. Lenora ga je zdaj objela, mu poljubila solze in ga tolažujoč vlekla proti gozdiču.

Kmalu sta na zviti gozdni stezi izgínila.

× × ×

Minulo je komaj osem dni, odkar je zapustil gospod pl. Vlierbeke Grinzelovo,

Mirovni pokret sv. očeta.

Mirovna nota sv. očeta Benedikta XV. dozdej še ni dosegla svojega glavnega namena, da bi se bil dosegel mir. Razblinil se je tudi stockholmski posvet, ki ga je sklicavala socialna demokracija. Napačno pa sodi tisti, ki misli, da pokret sv. očeta ni ničesar dosegel.

Papeštvo je s tem nastopom pridobilo velik ugled na celem svetu, kar je veliko v naših časih, ko nas katoličane povsod mrze.

Dosegel se je pa tudi praktičen uspeh. Nastop sv. očeta je močno pospešil mirovno občutje med katoličani ne samo v osrednjih državah, marveč tudi v državah sporazuma. Zrahljal je tla, na katerih bo mogoče katoličanom na celem svetu delati skupno v blagobit katoličanstvu in domovini. Ali ni to tudi lep uspeh?

Italijanski katoličani so vojski odločno nasprotovali. Ko je izbruhnila, se svoji dolžnosti do domovine niso odtegnili. Odločno stoje vsi za sv. očetom; njih škofje, njih časopisje, njih poslanci, njih organizacije so pritrdili predlogu sv. očeta in slovesno prisegli, da bodo delali za mir.

Na Francoskem, kjer so vojne strasti najbolj razpaljene, se med katoličani tudi opaža razveseljiv preobrat. Njih vodilno časopisje, na primer »Croix«, se ne le odločno zavzema za noto sv. očeta, marveč piše tudi v duhu miroljubov. Škofje so v nekaterih škofijah celo zapovedali, naj se za mir javno moli, drugi, kardinal Andrien je med njimi, so izdali pastirske liste v smislu note sv. očeta. To je velik preobrat!

Belgijska vlada je na noto sv. očeta zelo pristrčno odgovorila in izjavila, da je voljna jo sprejeti. Katoliško belgijsko časopisje se najtoplejše zavzema za njo. Skoraj vsi belgijski škofje se s peresom in z besedo zavzemajo za sporazum narodov temeljem katoliških načel.

Angleški katoličani so tudi prijazno nastop sv. očeta sprejeli. Katoliški tisk mu je brez izjeme pritrjeval. Kardinal Bourne in drugi angleški in irski škofje so podali

ko je prišlo iz Italije pismo zanj. Poštni sel je poizvedoval pri najemniku, kje da biva prejšnji najemnik. Povedati mu ni mogel, saj ni nihče znal, kam da se je gospod pl. Vlierbeke s svojo hčerko podal. Tudi poštar ni ničesar vedel.

Prvo in še tri ali štiri pisma iz Italije so položili na pošti — nihče se ni več zanimal za usodo ubogega plemiča; le najemnik je ob petkih, kadar je šel na tržni dan v mesto, povpraševal kmete iz sosednih vasi, če so kaj njegovega prejšnjega gospoda videli. Nihče mu ni odgovoril tako, da bi ga bil zadovoljil.

Deveto zaglavje.

Pretekli so skoraj že štirje meseci, ko je nekega jutra obstal bogati popotni voz pred notarjevo hišo.

Iz voza je poskočil mlad mož v popotni obleki. Hitro je šel v hišo.

»Ali se more z gospodom notarjem govoriti?« vpraša nestrpno slugo.

Rekel mu je, naj nekaj časa počaka. Tujca je peljal v sprejemnico, mu ponudil stol, nato izgínil.

izjave, londonski katoličani so pošiljali sv. očetu tople zahvalne adrese.

V Združenih državah je 25 nadškofov in škofov mirovni korak sv. očeta javno z veseljem pozdravilo. Obljubili so, da bodo delovali v smislu sv. očeta.

Neutrálne države in osrednje velesile so korak sv. očeta najtoplejše pozdravile.

Celo protestantski župnik Knapp je pisal: Hvaležni, trajno hvaležni morajo biti vsi, ki so dobre volje, Benediktu XV.; protestantska cerkev ga brezpogojno podpiraj!

»Naprej« pa smeši naše Najsvetejše: sv. zakramenta pokore in sv. Rešnjega telesa!

Okno v svet.

Verska nestrpnost. »Naprej« (socialno-demokratski dnevnik) se jezi, ker je v Pragi konzistorij odredil, da je treba voditi šolske otroke drugega razreda k »sveti« izpovedi in k »svetemu« obhajilu. List, ki ne ve, da so zakramenti sveti, modruje: Ko smo hodili mi starši v šolo, smo bili stari 12 let, kvečjemu 11, da smo lahko prejeli te zakramente, potem so znižali starost na 11 in 10 let, pred nekaj leti na devet let in sedaj silijo sedemletne, da spoznavajo grehe, se jih izmišljujejo in se jih izpovedujejo. »Tako zastrupljavajo klerikalci« mladino. — Če je ta »Naprejeva« kulturnobojna beležka umestna, je reč »Napreja«. Mi samo pravimo: smešiti katoličani ne pustimo svojih svetih zakramentov in jih zasmehovati. Cerkvene naprave mešetarskih pustolovskih brošur na nas ne vplivajo. Smejemo se jim in pozdravljamo: ker se odpravljajo zle navade o poznem sprejemanju svetih zakramentov iz janzenistične in jožefinske dobe tudi na Češkem. Če »Naprej« tako gori za kulturnobojne športeljce, naj pa gori, Cerkev je dolžna, da stori, kar se njej zdi prav. Komur ni všeč, kar cerkev uči in zahteva, naj pa dosledno izstopi iz nje; katoliških naprav naj pa ne smeši.

Glasilo za našo državnoopravno jugoslovansko idejo. Potreba časa nas je pri-

Mladi mož je bil nevoljen, ker je moral čakati. Nič kaj rad se ni vsedel. Žalosten je bil njegov obraz; pobesil je pogled; zelo se je zamislil. Polagoma se mu je pa obraz zjasnil — veselo se je pričel smehljati; povzdignil je glavo in govoril samemu sebi:

»O, kako mi srce bije! Sladka si, nada, gotovost, da jo bom še danes videl; še danes poplačal njeno stanovitnost, jo odškodoval, ker je mesce in mesce trpela — še danes na kolenih pred njo ji rekel: Lenora, moja Lenora, ljuba moja nevesta, evo dovoljenja, da se smeva vzeti! Bogastvo, ljubezen, srečo ti prinašam! Prihajam domov z voljo in z močjo, da staremu tvojemu očetu olepšam njegove stare dni, — da z Vama živim v tem paradizu, ki nama nudi srečo! . . . Ljubček moj, odpri mi tvoji roki, sprejmi ženinov poljub; za vse čase sem in ostanem tvoj, na svetu naju ne more nobena reč več ločiti! Pridi, pridi, objem združi vse večne čase očeta in otroke! . . . Čutim, najini duši želeči isto: šepetati ljubezen! . . . Slava in hvala tebi: Bog!«

silila, da bo pričel izhajati te dni nov list — tednik, kojega prvi namen bo propagirati jugoslovansko državno-pravno deklaracijo z dne 30. majnika 1917. List bo nosil ime »Jugoslovan«. Prva številka bo izšla v soboto, dne 8. t. m. Odgovorni urednik mu je naš prijatelj državni poslanec Jože Gostinčar. Cena listu do konca leta 1917 je 1.50 K.

Namen lista je spopolniti vrzel v našem časopisju. Odločen v načelih, stoječ na pozitivno katoliškem temelju, bo zastavil list svojo besedo povsod, kjer bo zahtevala korist naroda, brez ozira na desno in levo. Duh, ideje, katere je zasejal v naš narod nesmrtni duševni velikan, največji Jugoslovan naš Evangelist, bodo dajale smer listu, okrog katerega so zbrane naše najboljše moči. Brez Jugoslovana ne bo smel biti noben slovenski dom, ki bo hotel biti pravilno poučen o naši domači in širši politiki.

Naročajte ga! Naslov: »Jugoslovan«, Ljubljana, Kongresni trg.

»Dom in Svet«. Izšla je zopet nova številka »Doma in Sveta«, najboljše naše slovenske leposlovne revije. Vsebina je bogata in sama vabi čitatelja, posebno v teh tihih, dolgih jesensko-zimskih večerih. Sezite po njem!

»Deveta dežela«. Spisal Jože Lovrenčič, Trst. Izdala knjigarna Štoka. Cena neznanemu izvodu 3 K, vezanemu 4 K. Pesnik Jože Lovrenčič, ki je izšel iz naših vrst, je obogatil naše slovensko slovstvo z lepim književnim darom. Pridobil si je svoje mesto v naši literaturi. Globoka, mehka poezija bo našla prijateljev med našimi ljudmi. Posebno še njegov »Rezjan«, pesem trpljenja o naši zatirani, sedaj k slovenskemu ozemlju priklopljeni Slovenski Benečiji.

Državni zbor bo imel zopet seji najbrž na torek 6. in na petek 9. t. m. Med drugim bo razpravljala tudi o predlogih socialno političnega odseka. Zbornica bo zborovala najbrž do konca novembra, sledile bodo do božiča delegacije; 10. januarja bo pričel parlament zopet zborovati.

Delegacije, pravijo, bodo sklicane dne 3. decembra. Zborovale bodo najbrž do božiča.

Stavka pisarjev ogrske poštne hranilnice. Pri ravnateljstvu ogrske poštne hranilnice stavka 400 pisarjev, ki so jih Ogrji vsak dan plačali 2 K 40 vin. do 3 K. Vseh pisarjev je 700.

Nemce so izgnali iz Newyorka.

Bitka pri Soči in pri Tilmentu.

Z naglico, kakršne svetovna povestnica ne pozna, so naši hrabri voji vrgli Laha z Goriškega. Sveta naša slovenska zemlja je svobodna od sovražnika. Zemlja, na kateri bivajo naši bratje: benečanski Slovenci, je združena zdaj z nami in upamo, da tudi ostane. Slovenci smo veliko trpeli v 60 mesecih, ko je divjala strašna vojska na naših goriških in koroških gorskih velikanih in na kraških čereh. Radujemo se, ker je Jugoslovan Borojević tako junaško branil našo slovensko zemljo.

Naša vojska stoji že onstran Tilmenta. Veseli smo, ker naši Lahe tako hitro pode, a nekaj želja moramo ob tej priliki izraziti.

Zadnje čase smo na Kranjskem z živili zelo slabo preskrbljeni. Premoga tudi

v Ljubljano skoraj nič ne pride. Ljubljanski občinski svet namerava električni železnici odpovedati električni tok, ker rotovž premoga ne dobi. Petroleja ljudje tudi ne dobivajo; samci ga menda sploh nič ne dobe. Zelo napačno je svojčas bilo, ker je Ljubljana zgradila elektrarno na par, ko imamo toliko vodnih sil takorekoč pred nosom. Trapasto je bilo in otročje, ker je narodno-napredna stranka svoj čas tako nasprotovala načrtu S. L. S. za katerega je dal iniciativo rajni Evangelist, po katerem bi bila po deželi tudi Ljubljana lahko dobila cenen električni tok. Če bi svoje čase nadvladal razum malenkostno strankarsko nagajanje, bi bili v Ljubljani z božjo dekle elektriko tako preskrbljeni, da bi lahko najrevnejša rodbina ne razsvetljevala svojega stanovanja, marveč bi tudi z elektriko kuhala in grela stanovanje.

Z drvami, ki so silno draga, se bedni delavec ne more preskrbeti. Oj, kako trgajo človeku srce tožbe mater, gospodinj: premoga nimam nič, moja deca bo prezebavala.

Ljubljani nudi ljubljansko Barje zaklade kuriva v šoti, ki se je pa tako podražila, da bi lahko Barjani, če bi vso izkopali in po svojih cenah prodali, plačali vse datke svetovne vojske.

Zakaj se ni od strani tistih, ki so poklicani, poskrbelo, da bi se bila šota poleti magari rekvirirala, ko se zdaj vse rekvirira, in rezervirala Kranjski?

Na strahote, ki nas čakajo letošnjo zimo, smo mi že spomladaj opozarjali. Ali se je od strani poklicanih činiteljev kaj napravilo? Nič! Čisto nič. Premožnejši sloji so si znali preskrbeti za drag denar drv. Ali si jih je mogel preskrbeti delavec? Ali se jih je mogel preskrbeti uradnik? Ne.

Naj poklicani činitelji vsaj zdaj, ko se bliža dvanajsta ura, poskrbe, da ne bodo delavci in delavke umirali ne le na griži: posledici slabe prehrane, marveč da bodo umirali ljudje zato, ker se bodo v nezakurjenih stanovanjih prehlajali.

Delavstvu kuriva! Preskrbljeno zaledje najboljšo ogrodje in predpogoj zmagujočemu napredovanju preko Tilmenta!

Novi nemški državni kancler.

V Nemčiji je postal kancler dosedanji bavarski ministrski predsednik grof Hertling. Novi mož je znamenit. Zaveden katoličan je; pristaš in voditelj katoliškega centra.

Njegovo imenovanje je zato zanimivo, ker je bila do zdaj v Nemčiji navada, da je cesar imenoval kanclerja, ne da bi se oziral na državni zbor. Še Hertlingov prednik dr. Michaelis je bil tako imenovan.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prtji, servijeti in brisalke iz platna in damasta.

Priznane nizke cene!

Hertling se je pa prej, preden je postal kancler, posvetoval z vsemi strankami nemškega državnega zbora in je danes takorekoč predstavitelj večine nemškega državnega zbora, ki jo tvorijo katoliški centrum, socialni demokratje in nekaj manjših liberalnih strank.

Demokratizem v Nemčiji napreduje; katoličan v državi, v kateri so katoličani v manjšini, prvi mož za cesarjem. Predsodki padajo. Naprej pa smeši sv. zakramente!

Izdajatelj Fran Ullreich, Dunaj. — Odgovorni urednik Mihael Moškerc. — Tisk Kat. Tiskarne.

Najboljša in najcenejša zabava
v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedrilo!

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi

jedilno olje, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu
kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti šte. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

Razširjajte med delavstvom Vaše glasilo ,Našo Moč'.

Veliko sklaščilo v prvem nadstropju!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platnuni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha.

Vedno sveže blago!

Veliko sklaščilo v prvem nadstropju!